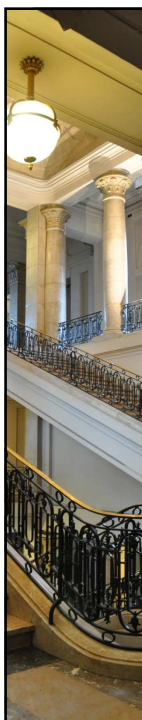

Evaluatie van veiligheidsbeleid en veiligheidsplannen – integraal en geïntegreerd? Beschouwingen vanuit het openbaar ministerie (OM)

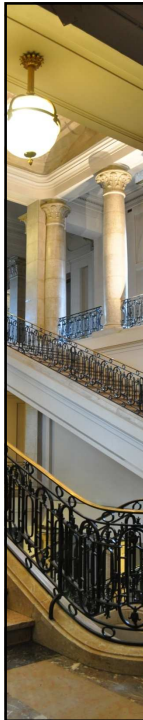
Ivo Carmen
Procureur des Konings te Leuven
Antwerpen 22 februari 2011

22/02/2011

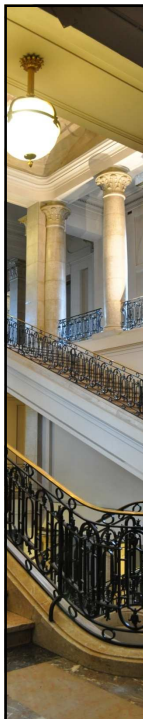
Veiligheid is een bestuurlijke opdracht in de brede betekenis van het woord. Alle actoren die betrokken zijn met veiligheid kunnen we beschouwen als een voetbalteam. (Hans Boutellier)

De genese over veiligheid is in België broksgewijs gegroeid, met behartigenswaardige initiatieven, maar met stukken van een moeilijk samenstelbare puzzel. De idee van integraliteit en geïntegreerdheid is gegroeid, maar de grote zorg hierbij blijft of we wel een grote visie hebben, of we met een grote strategie over veiligheid werken, zoals in het voorbeeld van het voetbalteam.

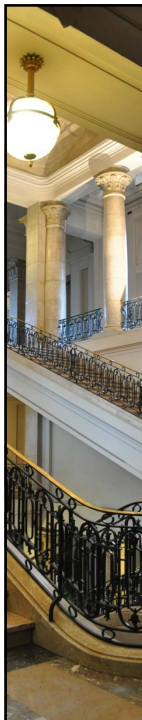

Laat ons integrale veiligheid bekijken vanuit het streven naar “een veilige samenleving” en minder vanuit het perspectief van “maatschappelijke veiligheid”.

Onveiligheidsgevoelens staan vaak in relatie tot ruimere problemen in onze samenleving op het terrein van gezondheid, tewerkstelling, huisvesting, ... (Marleen Easton).

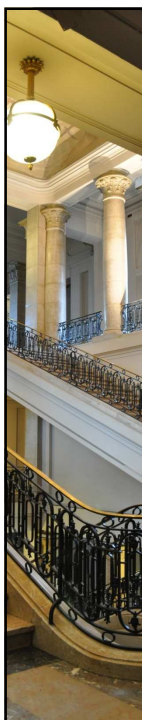
SWOT-analyse

Zwaktes

- Federale kadernota integrale veiligheid is nog steeds niet van toepassing. De beleidsvisietekst, de duidelijke definitie I.V. ontbreekt dus.
- Veiligheid is een dwarsfunctie, snijdt door alle beleidsvelden heen. Het is ingewikkeld om met alle beleidssectoren te moeten praten. (Lodewijk Gunther Moor).

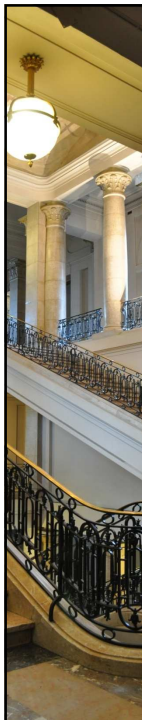
5

Zwaktes

- Integrale veiligheid suggereert eensgezindheid, maar als de straathoekwerker en de politieagent dezelfde definitie hebben over veiligheid dan heb je een ernstig probleem. Disfunctionele ambiguïteit moet natuurlijk vermeden worden, maar functionele ambiguïteit moet behouden blijven (Jeroen Maesschalck).
- Er zijn teveel en te onduidelijke wetten. Veel strafbepalingen worden niet toegepast. Een overvloed aan onduidelijke en vaak wijzigende regels leidt tot rechtsonzekerheid (Willy Bruggeman).

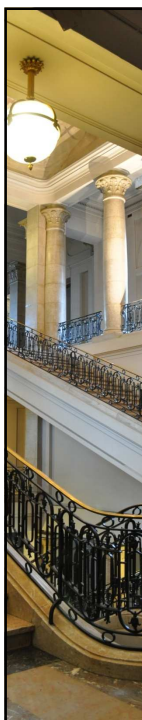
6

Zwaktes

- Het OM werkt samen met meerdere instanties die niet van het OM afhankelijk zijn; het kan bv zelfs niet meer efficiënt samenwerken met de belastingsinspectie sedert de wet van 4.8.1986 (charter van de belastingsplichtige).
- Het OM is nog steeds niet in de mogelijkheid gesteld om een eenheid van beleid en bestuur te voeren. Het is wel verantwoordelijk, maar niet bevoegd in de aanwerving van personeel en middelen.

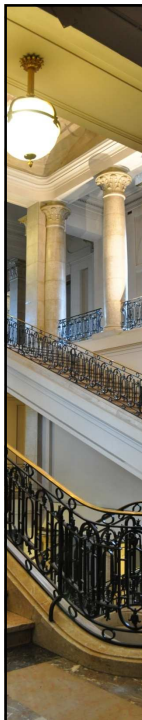
7

Zwaktes

- Het handhavingsbeleid ligt versnipperd tussen vele overheden zowel op het vlak van opsporing en vervolging als op het vlak van de strafuitvoering. Daarbij bestaat een duidelijke tendens om steeds meer taken te onttrekken aan het OM en de rechterlijke orde, terwijl de burger hen toch als de natuurlijke rechtshandhavers beschouwt. Om die evolutie te verantwoorden roept de wetgever steeds het argument of het voorwendsel in dat het OM en de vonnisgerechten overbelast zijn. Om aan dat laatste te remediëren had men echter ook kunnen investeren in de rechterlijke orde. (Paul Lenaerts).

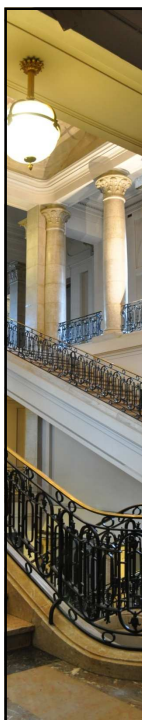
8

Sterktes

- De grote bewustwording omtrent veiligheid doet vele goede initiatieven organisch groeien. Het komt er op aan om de goede praktijken “bottom-up” te laten doorstromen. Beter dan planning “top-down” zou er een toolbox van coördinatiemechanismen moeten samengesteld worden (Jeroen Maesschalck).
- De veiligheidsplannen en parketbeleidsplannen ontwikkelen zich meer doordacht, meer bewust, diepgaander. (Dirk Van Aerschot)

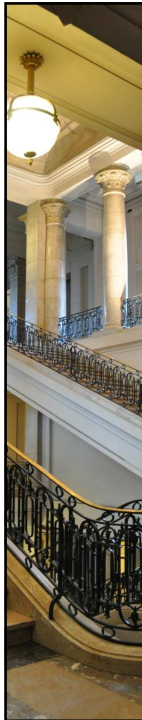
9

Sterktes

- Het OM kleeft in de eigen organisatie een model van integrale kwaliteitszorg aan.
- Het OM heeft op de parketten een zgn. “rangeerstation” uitgebouwd waar afspraken met de politie worden gemaakt over de behandeling van strafzaken, in zake de richting, de nodige capaciteit, de tijdsduur. “Scharniermagistraten” waken voortaan over de vlotte samenwerking tussen politie, onderzoeksrechters en parketmagistraten.

10

Opportunities

- Veiligheid is niet alleen politie en justitie, maar geldt voor de hele gemeenschap. Dus meer leiderschap en tegelijk burgerparticipatie, "social inclusion" in plaats van "social exclusion" (Ronald Bandell), "de boel bij elkaar houden" (Job Cohen), "reassurance policing".
- De schaarste dwingt ons na te denken over welke bevoegdheden specifiek moeten blijven voor de publieke actoren en welke veiligheidsaspecten aan private actoren kunnen worden overgelaten.
- Goede samenwerking met de verscheidene actoren, tot meer veiligheid: bv. onderwijs - politie - parket in zake spijbelproblematiek.

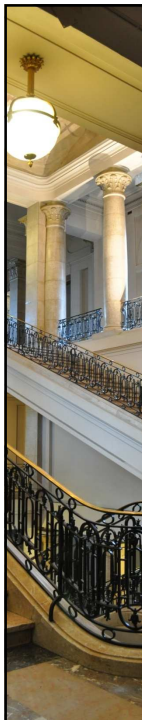
11

Opportunities

- Wenselijke ambiguïteit niet toedekken. Ongewenste ambiguïteit opheffen door de coördinatie te versterken, d.m.v. planning, allerlei vormen van netwerken, etc.
- Uitbouw van een geïntegreerd en integraal strafuitvoeringsbeleid waarin het OM als belangrijkste actor meer in het beleid zou betrokken worden.
- Uitbouw van een volwaardige persdienst van de gehele rechterlijke orde (zetel en OM) die een beleid ontwikkelt én uitvoert over PR en imagebuilding. (Paul Lenaerts)

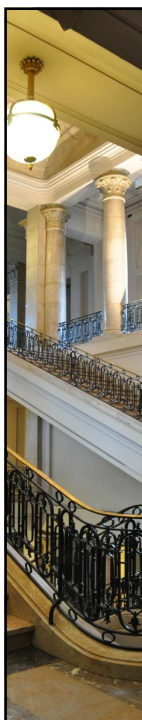
12

Bedreigingen

- De vraag (de eis) naar een reactie op korte termijn domineert, waarbij de noodzaak tot een gestructureerde aanpak dreigt ondergesneeuwd te raken.
- Incidenten worden prioriteiten : alles is prioriteit geworden. Dit heeft een nefaste impact op de reguliere werking van de korpsen.

13

Bedreigingen

- Te grote fractionering van bevoegdheden en verdeling van (straf-)(administratief-) rechtelijk optreden (zie GAS, drugsproblematiek, milieuproblematiek, fraudebestrijding, etc.). Gevolg: verbrokkeling van visie, te veel overlappings (Yves Liegeois).
- Te veel plannen, te weinig resultaatgericht. Een plan is slechts een instrument en mag geen doel op zich worden. Plannen maken is goed, resultaten boeken is beter, een beleid voeren is noodzakelijk.

14